

iTOSAM



İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ | 11 MART
2024

Ekonomide Son Gelişmeler

04 MART | 08 MART

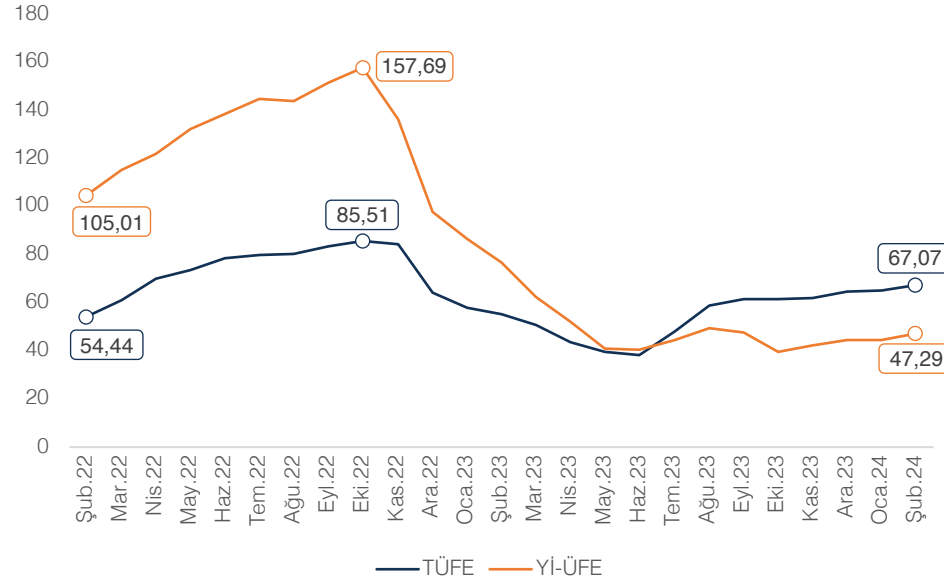
- 3 TÜİK ENFLASYON
- 6 İTO ENFLASYON
- 8 FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ
GETİRİ ORANLARI
- 9 DÜNYA İMALAT PMI
- 10 İSTATİSTİKLERLE KADIN
- 12 DÜNYA BANKASI: KADINLAR,
İŞ DÜNYASI VE HUKUK 2024 RAPORU

Enflasyon (TÜİK)

“TÜFE’de Yıllık %67,07 Artış”

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) şubat ayında bir önceki aya göre %4,53, bir önceki yılın aynı ayına göre %67,07 oranında artış gösterdi. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinde (Yİ-ÜFE) ise bir önceki aya göre %3,74, bir önceki yılın aynı ayına göre %47,29 oranında artış yaşandı.

TÜFE ve Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

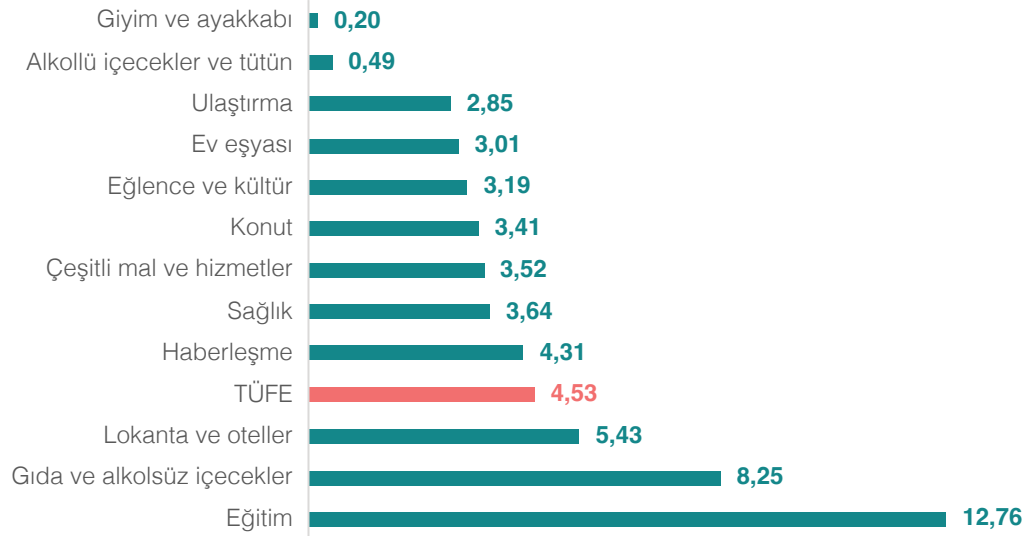


Enflasyon (TÜİK)

“Eğitimde Fiyatlar Aylık %12,76 Arttı”

Ana harcama grupları itibarıyla 2024 yılı şubat ayında bir önceki aya göre en az artış gösteren ana grup %0,20 ile giyim ve ayakkabı iken en yüksek artışın gerçekleştiği ana grup ise %12,76 ile eğitim oldu.

TÜFE Ana Harcama Gruplarına Göre Aylık Değişim Oranları (%), Şubat 2024



Kaynak: TÜİK

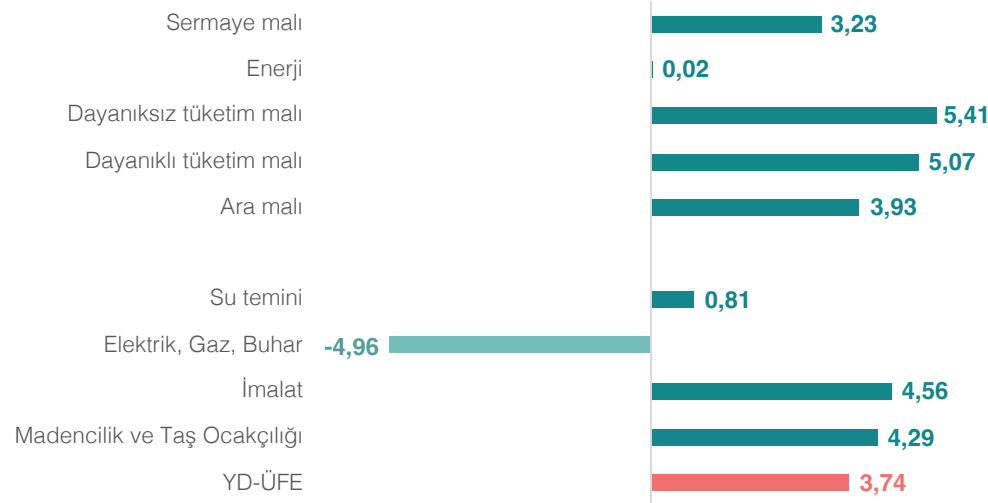
Enflasyon (TÜİK)

“Yİ-ÜFE İmalat Ürünlerinde Aylık %4,56 Artış”

Sanayinin dört sektöründe aylık değişimler; madencilik ve taş ocakçılığı %4,29, imalat %4,56, su temininde %0,81 artış kaydedilirken elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %4,96 oranında azalma görüldü.

Ana sanayi gruplarında aylık değişimler; dayanıksız tüketim mallarında %5,41, dayanıklı tüketim mallarında %5,07, ara mallarında %3,93, sermaye mallarında %3,23 ve enerjide %0,02 oranında arttı.

Yİ-ÜFE Aylık Değişim Oranları (%), Şubat 2024



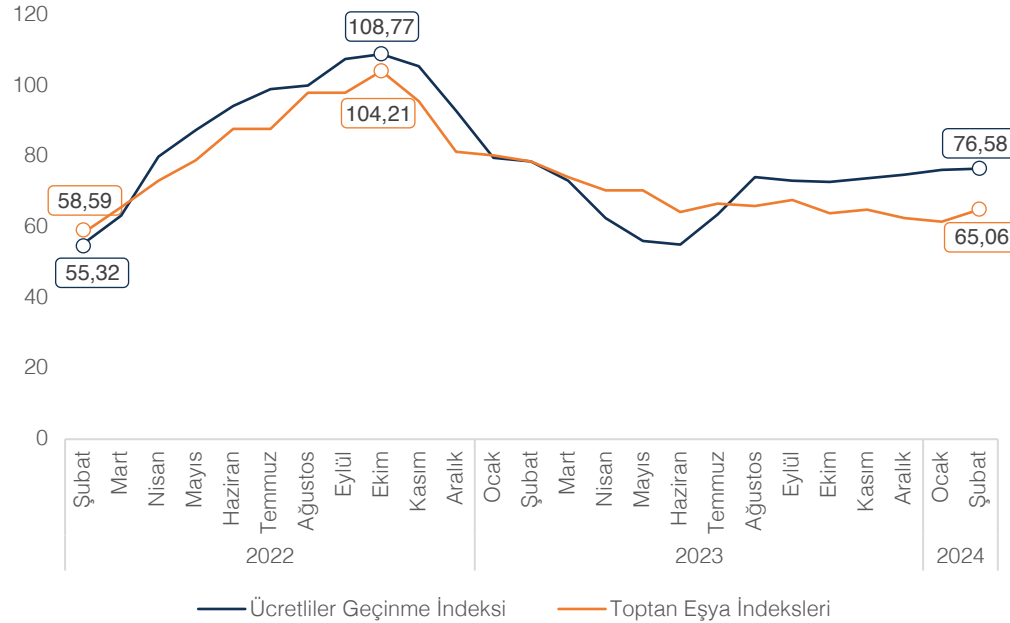
Enflasyon (İTO)

“İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksinde Yıllık %76,58 Artış”

Perakende fiyatları yansıtan İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi Şubat 2024'te bir önceki aya göre %4,07, bir önceki yılın aynı ayına göre %76,58 oranında arttı.

Toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi ise bir önceki aya göre %4,64, bir önceki yılın aynı ayına göre %65,06 oranında artış gösterdi.

İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi ve Toptan Eşya İndeksi



Enflasyon (İTO)

“Giyim Harcamaları Grubunda Aylık %1,51 Azalış”

İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi harcama gruplarına göre aylık değişim oranları incelendiğinde sağlıkta %5,58, kültürde %6,73 artış görüldü.

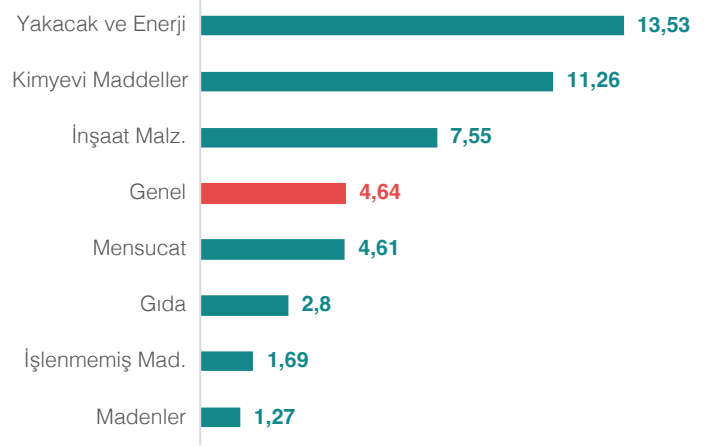
Toptan Eşya Fiyatları İndeksinde ise bir önceki aya göre yakacak ve enerji grubunda %13,53, kimyevi maddeler grubunda %11,26 oranında artış kaydedildi.

Şubat Ayında Gruplar İtibarıyla Aylık Değişim Oranları

İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi



Toptan Eşya Fiyatları İndeksi

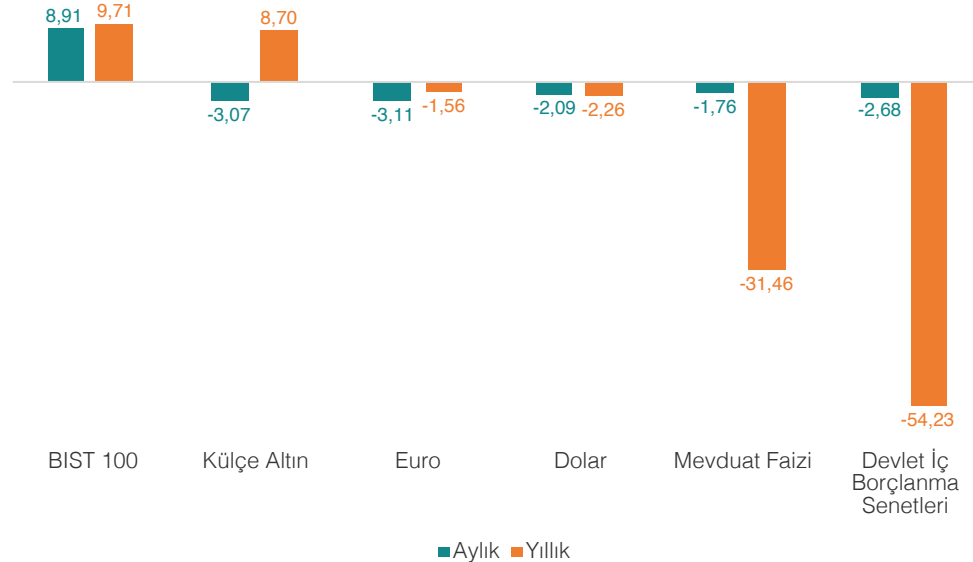


Finansal Yatırım Araçlarının Getiri Oranları

"BIST100'de Aylık %8,91 Oranında Reel Getiri"

Yıllık en yüksek reel getiri TÜFE ile indirildiğinde, %9,71 oranıyla BIST100 endeksinde gerçekleşirken devlet iç borçlanma senetleri (DİBS) yatırımcısına reel bazda % 54,23 kayıp yaşattı.

Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları, Şubat 2024



Dünya İmalat PMI

“Küresel PMI 0,3 Puanlık Artışla 50,3 Oldu”

Şubat ayına ait Dünya Küresel PMI ocak ayına göre 0,3 puanlık artışla 50,3 düzeyine yükselerek sektörde toparlanmanın sürdüğüne işaret ediyor.

Endekse dahil edilen 32 ulusal ekonominin 17'sinde endeks 50'nin altında kalarak sektörde daralmaya işaret ederken diğer yandan endeks değerinin 25 ülkede bir önceki aya göre artmış olması pozitif bir gelişme olarak öne çıkıyor. Tedarik zinciri baskılarında bölgeden bölgeye değişiklik yaşanırken genel olarak bu durum hafifleme belirtisi gösteriyor. Girdi ve ürün fiyatları enflasyonu ise ocak ayına yakın oranlarda artış gösterdi.

Seçilmiş Ülkeler İmalat PMI, Aralık 2023-Ocak 2024

	Ocak 2024	Şubat 2024
Fransa	43,1	47,1
Almanya	45,5	42,5
EURO Bölgesi	46,6	46,5
Birleşik Krallık	47	47,5
Japonya	48	47,2
Türkiye	49,2	50,2
Dünya	50	50,3
ASEAN	50,3	50,4
Amerika	50,7	52,2
Çin	50,8	50,9
Güney Kore	51,2	50,7
Rusya	52,4	54,7
Endonezya	52,9	52,7
Hindistan	56,5	56,9

50,0'nin üzerindeki değerler iyileşmeye, 50,0'nin altındaki değerler bozulmaya işaret etmektedir. 50 eşik değeri ise önceki aya göre bir değişim olmadığını ifade etmektedir.

İstatistiklerle Kadın

“2022 Yılında Kadınların İşgücüne Katılma Oranı %35,1”

TÜİK, kadın istatistikleri sonuçlarını yayınladı. Geçtiğimiz yıl ülke nüfusunun %49,9'unu kadınlar, %50,1'ini erkekler oluştururken kadınların erkeklerden 5,5 yıl daha uzun yaşadığı görülüyor. Ulusal Eğitim İstatistiklerine göre 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların en az bir eğitim düzeyini tamamlama oranı 2008'de %67,5 iken 2022'de %86,7'ye yükseldi. Ancak kadınların işgücü piyasasındaki yeri erkeklerin gerisinde kalmaya devam etti.

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre 2022 yılında 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusta kadınların işgücüne katılma oranının %35,1, erkeklerin ise %71,4 olduğu görüldü. İstihdam oranı kadınlarda %30,4, erkeklerde %65 olarak gerçekleşti. Sonuçlar ışığında en yüksek kadın istihdamı %37,4 ile Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane illerinde; en düşük kadın istihdamı ise %18,2 ile Mardin, Batman, Şırnak, Siirt'te gerçekleşti. İstanbul'da ise işsizlik oranları Türkiye geneliyle paralel seyrederken işgücüne katılma ve istihdam oranlarının görece yüksek olduğu dikkat çekti.

Temel İşgücü Göstergeleri, 2022

	İşgücüne Katılma Oranı		İstihdam Oranı		İşsizlik Oranı	
	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın
Türkiye	53,1	35,1	47,5	30,4	10,4	13,4
İstanbul	56,1	38,3	50,4	33,2	10,2	13,4

Kaynak: TÜİK

Türkiye’de İstatistiklerle Kadın

- ✓ Toplam nüfusun **%49,9’unu kadınlar** oluşturuyor.
- ✓ **Kadınların 5,5 yıl** daha uzun yaşadığı görülüyor.
- ✓ Ortalama eğitim süresi kadınlarda **8,5 yıl**.
- ✓ En az bir eğitim seviyesine sahip olan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı **%86,7**.
- ✓ Üniversite mezunu olan 25 yaş ve yukarı yaştaki kadınların oranı **%21,6**.
- ✓ Üniversite mezunu kadınların işgücüne katılım oranı **%68,8**.
- ✓ Kadınlarda istihdam oranı **%30,4**.
- ✓ Kadınların **%16,1’i yarı zamanlı** çalışıyor.
- ✓ Ücret ve kazanç farkındaki makas kadınların aleyhinde açılmaya devam ediyor.
- ✓ Kadın milletvekili oranı **%19,9**, büyükelçi oranı ise **%27,3**.
- ✓ Toplam Ar-Ge personel sayısının **%34,1’ini kadınlar** oluşturuyor.
- ✓ Şirketlerde üst ve orta düzey yönetici pozisyonundaki kadın oranı **%19,6**.

Kaynak: TÜİK

Dünya Bankası: Kadınlar, İş Dünyası ve Hukuk 2024 Raporu

“Kadınlar, Küresel Ekonomiye Güç Katacak Güce Sahipler Ancak...”

“Tüm ebeveynler, çocuklarının sevinçlerinin ve başarılarının, hayatta karşılaşacakları zorlukları ve hayal kırıklarını gölgede bırakacağını umar. Ancak ebeveynler, dünyanın hiçbir ülkesinde kız çocuklarının erkek çocuklarıyla aynı işyeri haklarına ve avantajlarına sahip olmadığını öğrendiklerinde muhtemelen kızgınlık hatta öfke hissedeceklerdir...” önsözünde Dünya Bankası bu yılki “Kadınlar, İş Dünyası ve Hukuk” raporunu yayımladı. 8 Mart Haftası’nda yayımlanan bu rapor, 190 ekonomideki cinsiyet eşitliğindeki ilerlemeleri on temel kriter (güvenlik, işyeri, ücret, evlilik, ebeveynlik, girişimcilik, varlık, emeklilik, hareketlilik ve çocuk bakımı) çerçevesinde değerlendiriyor ve hükümetlere kapsamlı tavsiyeler sunuyor.

Raporda öne çıkan diğer bulgular ise şöyle:

- ✓ Güvenlik ve çocuk bakımı alanındaki eksiklikler, kadınları küresel olarak işgücüne katılmaktan caydırmaktadır,
- ✓ İstihdam ve girişimcilikte cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesi küresel gayrisafi milli hasılayı %20’den fazla artırabilir,
- ✓ Gelecek 10 yılda cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması mevcut küresel büyüme oranının 2 kat artmasını sağlayabilir,
- ✓ Yoğunlukla çocuk bakımını kapsayan ücretsiz bakım işlerine kadınlar, erkeklerden 2,4 saat daha fazla zaman harcıyor. Çocuk bakımına erişimi genişletmek, kadınların işgücüne katılımını başlangıçta %1 artırabilirken ilerleyen 5 yılda bu etki iki katına çıkabilir.

Dünya Bankası: Kadınlar, İş Dünyası ve Hukuk 2024 Raporu

“Kadınlar Erkeklerle Ödenen Her 1 Dolara Karşılık Yalnızca 77 Sent Kazanıyor”

Küresel çapta cinsiyet eşitsizliğini yansıtan temel göstergelerden bazıları ise aşağıdaki şekilde özetlenebilir:



- ✓ Kadınlar, erkeklerin sahip olduğu yasal hakların üçte ikisinden daha azına sahip. Geçen sene yayımlanan raporda bu oran, dörtte üç olarak tahmin edildi.
- ✓ 5 ekonomiden yalnızca 1’inde kamu işe alım süreçlerinde cinsiyete duyarlı kriterler zorunlu kılınıyor. Bu durum kadınların yılda yaklaşık 10 trilyon dolardan mahrum kalmasına neden oluyor.



- ✓ Kadınlar, erkeklere ödenen her 1 dolara karşılık yalnızca 77 sent kazanıyor.
- ✓ Toplamda 92 ülkede eşit işe eşit ücret ödemesini zorunlu kılan hüküm bulunmuyor.
- ✓ 20 ülke kadınların gece vardiyalı işlerde, 45 ülke de tehlikeli sayılabilecek işlerde çalışmasını yasaklıyor.



- ✓ Her 5 şirket yönetim kurulu pozisyonundan yalnızca birinde kadın bulunuyor.
- ✓ Dünya çapında kadınların girişimciliğini destekleyen yasal hükümlerin yalnızca %44’ü yürürlükte yer alıyor.



- ✓ 62 ekonomide kadın ve erkeklerin emekli olabileceği yaş aynı değil ve kadınlar erkeklerden daha erken emekli oluyor.
- ✓ 81 ekonomide kadınların emekli maaşı, çocuk bakımıyla ilgili işe devam etmedikleri süreleri hesaba katmıyor.

Dünya Bankası: “Kadınlar, İş Dünyası ve Hukuk 2024” Raporu

“Dünya Bankası’ndan Cinsiyet Eşitliğine Yönelik Tavsiyeler”

Dünya Bankası’ndan Hükümetlere Tavsiyeler:

- ✓ Kadınların çalışmasını ve iş kurmasını güçlendiren yasalarda reform yapmak ve bu kamu politikalarını yürürlüğe koyma çabalarını hızlandırmak,
- ✓ Kadınların güvenliği, çocuk bakımına erişim ve iş fırsatları ile ilgili yasaları iyileştirmek,
- ✓ “Eşit işe, eşit ücret” ödemesini zorunlu kılan yasal reformları hayata geçirmek ve kadınların sanayide çalışmasına yönelik kısıtlamaları kaldırmak,
- ✓ Annelik ve babalık izin hükümlerini genişletmek ve hamile kadınların işten çıkarılmasını yasaklamak,
- ✓ İşyerlerinde, kamusal alanlarda, eğitimde ve internette cinsel tacizi yasaklamak,
- ✓ Küçük çocukları olan ebeveynlere mali destek sağlamak ve çocuk bakım hizmeti için kalite standartları oluşturmak,
- ✓ Kadınlar için emeklilik yardımları sağlamak ve çocuk bakımıyla ilgili işe devamsızlık sürelerini hesaba katmak.

iTOSAM



İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi



itokurumsal



www.ito.org.tr